

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 39-55.
Ček račun: Ljubljana številka 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 39-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 120.

Ljubljana, četrtek 28. maja 1936

Leto II.

V veliki stiski se pokaže veliki pogum.

Regnard

Dnevna pratika

Četrtek, 28. maja 1936. Katoličani: Avguštin. Pravoslavni: 15. maja 1936. Pahomije.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Četrtek: Mr. Sušnik, Marijin trg; Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta; Mr. Bohinec, Rimska cesta.

Vreme

— Vremenska napoved za danes: Mestoma oblačno, lokalne nevihte. Temperatura bo še narasla. Sonce vzhaja ob 3.57, zahaja ob 19.14.

Dunajska napoved: Nestanovitno vreme, povečana oblačnost, nevarnost neviht.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek 28. maja: Mladi gospod šef. Red A

Petek 29. maja: ob 15. uri Juarez in Maksimilijan. Izven. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 14 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek 28. maja: Othello. Red Cetrtek. Gostuje Marij Šimenc.

Petek 29. maja: zaprtje (Opera gostuje v Mariboru: Seviljski brivec). Sobota 30. maja: zaprtje (Opera gostuje v Celju: Seviljski brivec).

Kino

Sloga: Cigan baron.

Matka: Tajni kurir.

Union: David Copperfield.

Šiška: Igra z ognjem.

Ideal: Ljubavnik na loteriji.

Kino Ptuj: Dušica.

Borza

Ljubljana, 27. maja

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

Dinarjev

1 hol. goldinar	29.85
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.48
1 šv. frank	14.30
1 angl. funt	219.07
1 am. dolar	44.00
1 fr. frank	2.91
1 Kš.	1.83

V privatnem kliringu

1 astr. šilling	9.20
1 nemška marka	13.40
1 angl. funt	250.00

KINO SLOGA, tel. 27-30

DANES POSLEDNJC

slovita primadona

Grace Moore

poje operne arije in šlagerje v velikem pevskem filmu

Noč ljubezni

Ob 18., 19.15 in 21.15!

Jutri valeopereta

CIGAN BARON

Osem mesecev po nedolžnem v ječi — Taborišče za berače — Tostran in onstran življenja — Za napredek naše vasi — Velike poplave — Ujeti begunci — V puščavi bede — Kali novega podzemlja — Povsod kradejo

4 komunisti v senatu

Reducirani katoliki, Rex 8 senatorjev

Bruxelles, 27. maja. x. Danes so objavljeni rezultati nedeljskih volitev v senat. Senat šteje 101 senatorjev, ki se volijo z neposrednim glasovanjem. Objavljeni so samo mandati. Po rezultatih se vidi, da je katoliška stranka tudi v senatu nazadovala. Ojačil se je desničarski pokret, komunizem in radikalna flamska fronta. Mandatov je dobila: katoliška stranka 34, socialisti 39, liberalci 11, nacionalni flamski blok 5, rexisti 8 in komunisti 4. Katoliška stranka je izgubila 8 mandatov, liberalci in socialisti nobenega ter so tako obdržali isto število datov, liberalci in socialisti nobenega ter so tako obdržali isto število a komunisti, ki dosedaj sploh niso bili v senatu, so dobili 4 mandate.

Turčija naj bo vzgled za likvidacijo starih — sporazumov

Ankara, 27. maja. tg. Včeraj je imela zasedanje turška narodna skupščina, na katerem so govorili mnogi govorniki. Sklevalo so je o budžetu zunanjega ministrstva. Namestnik zunanjega ministra Kanutaj je v svojem govoru podal stališče Turčije v zunanji politiki. Dejal je, da si želi Turčija miru in da dela za mir z vsemi močmi, kakor tudi za kolektivno varnost ter za izboljšanje odnošajev z vsemi državami. Turčija ne misli nikogar napasti, a znala se bo braniti. Kar se tiče Društva narodov je Kanutaj izrazil željo, da bi iz te sedanje težke situacije izšlo z ojačenim ugledom. Nadalje je rekel, da je z ozirom na tako zapleten položaj v Evropi potrebno, da tudi Turčija poskrbi za narodno obrambo in da se v tej smeri

ri prične z delom. Na vsak način pa bi sredozemski pakt znatno zboljšal položaj in je pravzaprav glavna osnova za obdržanje varnosti v Sredozemskem morju.

Tak pakt pa se ne sme skleniti samo med velikimi silami, temveč morajo biti v paktu sodelujoče tudi ostale sredozemske države. Brez teh držav je pakt brezpomemben in nezadosten. Glede Dardanel je povdaril, da je zahteva Turčije naletela po vsem svetu na razumevanje. Postopek likvidiranja sporazumov, kot ga je uporabila Turčija, naj bo za vzgled vsem ostalim državam. Le tak način likvidiranja mednarodnih vprašanj bo omogočil popolno varnost, mir in prijateljske odnose. Sporazumi naj se torej likvidirajo prijateljsko.

V veliki tajnosti

pripravlja Leon Blum novo vlado

Pariz, 27. maja. V petek bo imel ministrski svet stare francoske vlade svojo zadnjo sejo. Sklepali bodo o ostavki sedanje vlade. Prva seja novega parlamenta bo v ponedeljek 1. junija. V četrtek 28. maja bo izvoljen predsednik parlamenta in tega dne bo najbrže stara vlada podala ostavko. V petek bo Blum postavil novo vlado, ki bo 101 vlada Tretje republike.

Pariški listi pravijo, da se nova vlada doslej ni sestavljala tako tajinstveno, kakor Blumova. V vseh prejšnjih je javnost že vnaprej vedela, kdo bo v vladi. Glede Blumove vlade se pa ve le to, da bo Blum gotovo predsednik vlade. Desničarji trde, da je Blumova največja skrb novi zu-

nanji minister. Herriot je poudaril, da bo odbil. Resen kandidat za zunanjega ministra je zaradi tega Delbos, ki je ostro napadel svoj čas Lavalovo zunanjo politiko. Sam Delbos pa je novinarjem izjavil, da se je z Blumom razgovarjal le o splošnih političnih vprašanjih ter se ni z njim pogajal za resor zunanjega ministra.

Blum je imel daljši razgovor z vodjem glavne delavske zveze Jouhauxjem in z odličnimi francoskimi znanstveniki, člani Instituta, ki so po prepričanju za Blumovo ideologijo. Gotovo je tudi, da bo imel Blum v svoji vladi večino svoje nove ljudi in da bo v vladi okoli 10 socialistov, 8 radikalov in 2 člana republikanske unije. Mogoče je pa tudi, da

Poljski zunanji minister Józef Beck, ki je na obisku v naši državi.

bo Blum reduciral število ministrov v svoji vladi.

Pariz, 27. maja. r. Leon Blum piše v »Populaire«, da še ni prejel nikake uradne misije. Mora se vedeti, pravi, da morem samo z največjim taktom in disciplino izvesti svoje delo. Na vsak način je potrebno, da se opusti propaganda proti mojemu delu s tem, da se v javnosti širijo razne nerresnične in absurde vesti o osebnostih, ki bodo sodelovale v moji vladi in pa o poedinostih vladnega programa, za katerega se še ne more reči, da ima določen karakter. Potrebno je zato, da se javnemu mišljenju ne daje napušnih nasvetov in ne-logov ter ne širi vesti, ki so brez podlage.

Trgovci o tniki!

Pa užijte se ugodne rek...ane pritike

Za binkošti

in velesesjem

i z i d e

Glas naroda

v znatno povečani nakladi. Zato pohitite z

naročilom **o g l a s o v**

katere sprejemamo do petka 9. t.m. opoldne.

OPAZKE DNEVA

Ljubljana, 27. maja.

V nedeljo je v Goričah neka pijača tolpa postopačev pod devizo »Mi smo komunisti in bomo vse pobili in požgali« priredila divjaška izgrede po vasi, demolirala neko gostilno, razbijala šipe na hišah in se znesla nad župniščem in cerkvenimi vrati.

»Slovenec« pripominja k svojemu poročilu, da je skrajni čas, da prično odločujoči činitelji razmišljati o ureditvi vprašanja teh postopačev, za katere bi bila najbolj umestna koncentracijska taborišča in prisilne delavnice.

Res je skrajni čas, pravimo tudi mi, da prično odločujoči činitelji razmišljati o tem in sploh o vprašanju brezposelnosti, ki se je reševalo doslej tako, da je samo demoraliziralo ljudi in dajalo potuho delomržežem. Danes so ti delomržeži pod zaščito »brezposelnosti« čedalje večja nadloga dežele.

Na Češkoslovaškem, kjer vidimo odločujoče činitelje povsod pridno na delu, se že zdavnaj prišli do spoznanja, da je dajanje podpor brezposelnim slabo uporabljen in pravzaprav proč vržen denar, da je veliko boljše poskrbeti, da bodo ljudje imeli delo in zaslužek.

Torej treba pokreniti razna javna dela. Boljše je sto brezposelnim dati dela kot pa tisočim brezposelnim podporo, je izjavil poslanec Beran, načelnik parlamentarnega odbora za varčevanje in kontrolo.

Glejte, tudi odbor za varčevanje in kontrolo imajo v češkoslovaškem parlamentu.

Sploh je veselje zasledovati marljivo delo vlade in parlamenta v češkoslovaški republiki na vseh poljih gospodarstva in socialnega skrbstva. Mi moramo vztrajati na dosedanjem skupnem delu vseh slojev in stanov prebivalstva, je dejal poslanec Beran. Gospodarski položaj države ni razveseljiv. Preživljamo težke čase, a moramo se prebiti in se bomo prebili.

In tako vidimo tam povsod delo in gibanje. Vse gre sporazumno, vse po določenem načrtu, vse polno je pobud in podviga. Gospodarsko delo je na prvem mestu, politika je stopila čisto v ozadje. To so Čehoslovaki!

In ker smo že pri češkoslovaškem duhu, naj zabeležimo še naslednje besede, ki jih je spregovoril šef vlade Hodža pri otvoritvi nove radio postaje Banske Bystrica za Slovaško:

»Mi smo složni, ker je složna tudi naša odločnost. Naj se zgodi karkoli, naš narod bo, kadarkoli bi imel prestatiti kako preizkušnjo, podal dokaz, da je sposoben delati, se boriti in doprinesati tudi največjo žrtev. Kadarkoli bi o tem v naši okolici hotel podvomiti, bi ugriznil v granit! — In če nas zgodovina uči složnosti, edinstva, nas mora ta tudi v vsej bodočnosti voditi! Kak razid ali samo oslabitev te naše skupnosti bi pomenila za nas korakanje v pogubo. Skupno delo, solidarnost na podlagi naših svojstvenih in skupnih tradicij, to je ožračje Banske Bystrice in naših narodnih prebuditeljev!«

To so krasne besede, ki morajo povdigniti srce vsakega češkoslovaškega patriota, — naj bi našlo odmeva tudi v naših srcih!

— Ali ste že kdaj spali v vlaku skupaj s kakšnim človekom, ki je grozno smrčal?

— Še ne, pač pa sem čestokrat poslušal zaspati.

Rusija je dobavila dum-dum krogle

Šlo je za ruski svetovni monopol na platino

London, v maju.

Znana je »dum-dum afera«, ki zanima zdaj v zvezi z Abesinijo in Italijo ves svet. Gre za očitek Italije, da so Angleži dobavljali Abesincem med vojno strašno municijo: dum-dum krogle, to so krogle, ki so tako izdelane, da se razlete v telesu in človeka raztrgajo ali zastrupijo. V tej aferi je nastal senzacionalen preokret in sicer prvič s tem, da je neki pustolovec, ki je bil znan pod imenom polkovnik Lopez in ki je bil v italijanski špijonski službi, prav grdo potegnil italijanskega poslanika v Londonu Grandija. Drugi senzacionalni preokret je pa v tem, da dum-dum krogle ni dobavljala Abesincem Anglija, temveč — Rusija.

Vohun

Angleška policija je ujela polkovnika Lopeza in v tajnem oddelku vojnega ministrstva so ga zaslišali. Tako je prišlo na dan, da je Lopez po rodu Avstalec in se v resnici piše Henry Lawrence — Bernstein. Po vojni je postal artist. Nastopal je po varietejih, kjer ga poznajo pod imenom Lawrence. Njegov glaven poklic pa je vohunstvo in trgovanje s ponarejenimi dokumenti.

V zvezi s pismom Zinovjeva

Angleški list »Daily Express« trdi, da obstoja zveza med lažnim polkovnikom Lopezom in proslulim pismom sovjetskega komisarja Zinovjeva.

L. 1924. je pismo Zinovjeva tako diskretiralo tedanjo delavsko vlado v Angliji, da se je morala umakniti desničarski vladi. Že tedaj je velik del angleške javnosti vedel, da je pismo Zinovjeva ponarejeno. Nihče ni videl originala, objavljene so bile le kopije tega pisma, toda niti kopije se niso povsem skladale. V tem pismu je bil baje načrt, ki ga je Zinovjev poslal angleškim delavcem in socialistom, po katerem bi z revolucionarnim pučem delavci prišli na oblast. »Daily Express« trdi, da je po tej aferi prišel k Macdonaldu neki Singleton in mu rekel, da mu lahko izda pisca ponarejenega pisma Zinovjeva, če mu da določeno vsoto denarja. Ta Singleton je bil Lawrence — Bernstein, ki je tudi povzročitelj dum-dum afere.

Naročilo dum-dum krogel

Angleške oblasti je zanimalo, če je imel Lawrence zadnje čase zveze z italijanskim poslaništvom v Londonu. Lawrence je izpovedal, da se je sicer ponudil poslaništvu, toda dobil ni denarja in da zaradi tega ni »delal« za poslaništvo. V resnici je bil Lawrence v italijanski vohunski službi, in sicer mu je bila poverjena naloga, da proizvede, če Anglija dobavlja municijo Abesincem.

Lawrence si je pomagal z nenavdno pustolovščino. Nabavil si je nekaj vzorcev dum-dum krogel in šel k abesinskemu poslaniku v Londonu dr.

Martinu. Ta je naročil 3 milijone takih krogel. S tem naročilom je Lawrence šel nato k italijanskemu poslaniku Grandiju, ki je na ta način dobil v roke »dokument«, da Angleži dobavljajo Abesincem dum-dum krogle.

vohunski sistem

Lawrence je priznal, da je izročil Grandiju dokumente o nabavi dum-dum krogel, ki ga je podpisal dr. Martin. Ob tej priliki je povedal tudi, da ima italijansko poslaništvo v Londonu »čudovit vohunski sistem«. Poslaništvo je ujelo vsako tajno vest med Anglijo in Abesinijo. Grandi je bil natančno informiran o dogodkih v Abesiniji.

Zanimivo je, da angleški vohunski urad »Intelligence Service« ni imel v evidenci vohuna Lawrencea. Ko so v parlamentu vprašali vlado, kje se

zdej nahaja Lawrence, vlada ni vedela za njegovo bivališče.

Vloga Rusije

Senzacionalen preokret v dum-dum aferi pa je poročilo vojaškega poročevalca lista »Sunday Dispatch«, ki dokazuje, da je dum-dum naboje dobavljala Abesincem — Rusija. Rusija je poslala v Abesinijo poleg dum-dum krogel tudi večje količine starih pušk, še preden se je začela vojna med Italijo in Abesinijo.

V afriškem sporu je namreč Rusija zavzela stališče proti Italiji, in sicer zaradi tega, ker se je bala, da bi se Italijani polastili rudnikov platine v Abesiniji. Znano je namreč, da ima Rusija svetovni monopol za platino. List je objavil tudi sliko dum-dum krogel, ki ima žig, ki dokazuje, da je ruskega izvora.

Pomen obiska J. Becka

Položaj zahteva sodelovanje med Poljsko in nami

Ljubljana, 27. maja.

Danes jutraj je došel iz Varšave v Beograd poljski zunanji minister Josip Beck. Vrača nam obisk, ki ga je naredil Poljski pred leti že pokojni dr. Voja Marinkovič. Poljski zunanji minister bo ostal v Beogradu do četrtega zvečer, njegovi spremljevalci poljski novinarji si bodo pa še ogledali večje kraje Jugoslavije.

Obisk splošno cenjenega in energičnega zunanjega ministra Josipa Becka ni samo vpludnostnega značaja, temveč je obisk zelo važen glede na čas in prilike, v kateri prihaja v Jugoslavijo.

Južni Slovani smo ločeni od slovanske Poljske z neslovanskim zidom Nemcev, Madžarov in Romanov. Kljub temu smo čutili zajedno zlasti v težkih časih, kar se najbolje kaže v kulturnih odnosih med Poljaki in Jugoslavi.

Poljska in Jugoslavija imata enak geografski in politični položaj, enako življensko usodo. Ravno ta dejstva Jugoslavijo in Poljsko silijo naravnost tesnemu prijateljstvu in sodelovanju. Velika škoda je nastala za oba naroda s tem, da sta se zaradi trenutnih interesov doslej odtujevala. Poljski in Jugoslaviji prete enake nevarnosti zaradi novega zelo zapletenega mednarodnega položaja v Evropi, zaradi nesoglasja in težav med državami Srednje Evrope. Naravno je da se odločili predstavniki Poljske in Jugoslavije v takem položaju zblizajo in se porazgovore ter ustvarijo osnovo na podlagi katere si lahko v potrebu drug drugemu pomagajo.

Obisk Josipa Becka je padel v zelo ugoden čas, ker tudi mi Jugoslavi, kakor Poljaki pred leti po zaslugi maršala Pilsudskega in

Josipa Becka, čutimo potrebo, po preorientaciji v raznih naših zunanjepolitičnih, notranjepolitičnih in gospodarskih odnosih.

Izkazalo se je, da je bila politika Josipa Becka v marsičem pravilna in upravičena, čeprav nam ni bila pogodu. Edina pravilna politika je danes politika svobodnih in prostih rok. Položaj v Evropi zahteva, da se zunanja politika otrese sleherne sentimentalnosti in odvrže vse tisto, kar je v resnici zakrinkano izkoriščanje po komerkoli.

Potrebno je zlasti, da se ojačijo gospodarske zveze med Poljsko in Jugoslavijo, ki so bile doslej slabe. V zadnjih 16 letih je Jugoslavija uvozila iz Poljske skupno za okoli 675 milijonov Din, izvozila na Poljsko pa za skupno okoli 1171 milijonov Din. Trgovski odnosi Jugoslavije s Poljsko izkazujejo torej v tem času okoli 497 milijonov Din pasive na našo škodo.

Upajmo, da bo Beckov obisk v prestolnici prinesel poljskemu in jugoslovanskemu narodu realne politične in gospodarske koristi.

Temen položaj v Palestini

Jeruzalem, 27. maja, z. Stanje se z vsako uro slabša. Vojaštvo je zasedlo vse ulice ter postavilo strojne puške. Promet je sedaj popolnoma zabranjen. Včeraj je bilo zopet več neredov in je padlo več strelcev. Bile so tudi smrtne žrtve. Izhajanje listov so včeraj prepovedali še za 15 dni.

Jeruzalem, 27. maja, z. Po zadnjih vesteh danes ni prišlo do novih neredov. Situacija je še vedno zelo temna. V Gazi in v Safedu je proglašeno obsedno stanje. Vojaške patrulje korakajo po ulicah. Pasanti se morajo vsak čas legitimirati.

— Verjameš mi, da ima Mara barvanje lase?

— Ne, to ni res, jaz to dobro vem.

— Kako da tako dobro veš?

— Bila sem z njo, ko jih je kupovala.

Otvoritev redne avtobusne proge Ljubljana — Kamnik — Logarska dolina, dne 31. maja 1936:

Odhod iz Ljubljane, Tavčarjeva ulica: Odhod iz Logarske doline: ob nedeljah in praznikih: ob 5.33 ob nedeljah in praznikih: ob 18.58 ob delavnikih: ob 17.20 ob delavnikih: ob 5.19

Dosedanji vozni red na progi Ljubljana — Mengeš — Kamnik se ukine z dne 31. maja 1936.

Kali novega podzemlja

V interesu splošnosti je treba posvetiti več pozornosti zanemarjeni mladini

Kakor nam mesto raste in se širi, tako rasto in se širijo ugodnosti, bi človek mislil, vendar se menda še bolj urno množe neugodnosti in neprilike. Teh večjih niti ne opazimo ali pa jih hote ali nehote pokrivamo s plaščem molčečnosti in si dajemo videz, kakor da neugodnosti sploh ni.

Periferija

eniat mlhw umlh umlhw mlh
h rdgo rdgove rdgove rdg rdv
go uml u uml hw u uml hwy hk

V vseh velikih mestih je že v rednih razmerah periferija, skrajna mestna meja — vprašanje zase, ki povzroča oblastem mnogo skrbi. V današnjem času pa ne moremo govoriti niti o rednih, niti o zdravih razmerah, zato je vprašanje periferije toliko važnejše.

Rado ali nerado se na periferijo umika vse, kar ne vzdrži ostrega življenjskega boja v mestnem osrčju. Zato so tam zastopani v velikem številu socialno šibki, šibkejši in najšibkejši sloji. To so poleg uradnikov, malih obrtnikov, nameščencev in delavcev tudi vsi oni, ki jih je

življenje

kakorkoli izločilo

iz svoje srede in jim odreklo temeljito pravico, namreč pravico do dela in kruha. Navadno so to številne družine, ki se kar na vsem lepem znajdejo nekoč

v puščavi bede

brez strehe, brez dela in brez sredstev za preživljanje. Oče in mati sta navadno zgarana in izmognana, ko zgrabi družino najhujši vrtinec. Zato so potem otroci navezani skoroda sami nase. Kjer so toliko srečni, da ima kak otrok že svoj poklic, tam še kaj splavajo. Hujše pa je tam, kjer ostanejo vsi hkratu brez sredstev.

Kjer torej pritisne skrajna beda, neizbežno nastanejo posledice, ki ne ugonobe samo prizadeti, ampak okužijo in razorjejo daleč naokrog vse, kar dosežejo. sežejo.

Kali novega podzemlja

Zalostno je gledati, kako nam takorekoč pred nosom bohotno poganjajo kali novega podzemlja. Mladina, ki nima dela niti kruha, niti primerne nadzorstva in vodstva, neverjetno propada.

Nič ni čudnega, če takšen mlad človek, ki je nujno potreben telesne in duševne hrane, ob dvojni lakoti začne sovražiti vse okrog sebe. Svoje gorje občuti kot križico, ki jo trpi po nedolžnem. Zato se skuša maščevati in pri tem seveda ne izbira sredstev. Po slabem čitju, filmih itd. skvarjena in razdražena domišljija po svoje pripomore, da pride prvi prestopek, prvi stranski in prvo navzkrižje s paragrafom. Odtod dotlej zdrkne človek kakor hloed po strmim. Preden se prav zave, tiči do vratu

v blatu družabnega dna

od koder ni več izhoda. Ko hodil reporter v teh lepih mladanskih dneh okrog in ogle dale, ki sončijo mreže, nale-

ti zdaj tu, zdaj tam na gručo mladih ljudi, napol otrok, ki postavajo križem, se pretepajo in pomenkujejo. Vsi imajo svoja imena. »Bunka«, »Pipec«, »Cesar« itd.

Po letih bi jih sodil od kakih 8 pa tja do 20 in še kaj čez. Šolarji, nekdanji študentje, ki so opešali, vajenci, ki jih je gospodar odslovil, pomočniki iz raznih obrti, kjer ni zaposlitve, to je kader, iz katerega se rekrutira ta mrka armada. Malo poberačijo, malo prosjačijo, si pri tem ogledajo stanovanja in pretentajo »pridobitne« možnosti. Kar na lepem potem zmanjka tu ura, tam denarnica, drugie obleka, dežnik, perilo ali karkoli. Dejanja, ki jih je najprej narekovala sila, preidejo polagoma v navado in končno

v strast

ki se s kaznijo le večja in zastruje. Kdor ne verjame, naj stopi z menoj, da bo na lastna ušesa slišal govoriti te izgubljene siromake.

— Kaj boš, ti reva! Koliko si pa že »sedel«?

— Tri tedne.

— No, za tri tedne bi že rad kaj veljal! Ha, ali veš, koliko sem že jaz »presedel«? Celo leto, fant, celo leto. Viš, to je nekaj!

In mlajši spoštljivo umolkne in občuduje. Pa gre od ust do ust: Eno leto, celo leto. To je res junak.

Svežost in odpornost

si boste ohranili, ako pijete dnevno znamenito **ROGAŠKO SLATINO „TEMPEL“** vrelca, ki vam na prijeten način podpira delovanje prebavnih organov.

Seveda, ob takem razkritju strmi celo reporter, kaj šele mlado bitje, ki vidi v človeku, kateri je leto dni sedel v zaporu, nekakega mučenika. Ne pomisli, da je bil zapor kazen za kako napačno dejanje, ampak je trdno prepričan, da je to le maščevanje »boljše« družbe nad slabotnejšim.

Ne vem, ali to naše dijo. Zdi se, da imajo preveč posla z drugimi, trenutno bolj važnimi zadevami. Treba je

domačega ali tujega, takega, ki je morda res v nevarnosti, še večkrat pa takega, ki si samo domišlja, da je v nevarnosti, čeprav se nihče ne zmenj zanj.

Ob taki brigi za

javno varnost posameznikov

seveda čisto pozabljamo na splošnost in nam je mašo mar, če pred našimi očmi vstaja podzemlje, ki nas bo nekoč vse bičalo. Ne verjamem v Lombrosovo teorijo o rojenih zločincih, pač pa sem trdno prepričan, da mi sami v svoji sredi ustvarjamo zločinca, čeprav si družba nadeva krinico socialnega skrbstva in ima polna usta usmiljenja in ljubezni do bližnjega — na banketih.

Ecce homo!

Ta ali oni bi morda menil, da pišemo vse to radi interesantnosti in zato, da bi vzbudili senzacijo. Nič ne de. »Dvorišni tisk« je vsaj včasih tudi resen. Če ne drugače, pa prav gotovo takrat, ko govori o ranah, ki niso odvisne niti od svetovnega nazora niti od politične usmerjenosti, o ranah, ki bi morale skrbeti vse, ki jim je količkaj ležeče — če že ne na stvari sami — pa vsaj na tem, da opravičijo — svoj položaj. Mesto besed in debat in učernih anket pošljite, prosim, na periferijo ljudi, ki znajo gledati in ki imajo ušesa zato, da slišijo, pa boste videli in slišali zgodbe, ob katerih se vam bodo ježili lasje. Slišali in izvedeli boste, kako si izgubljena mladina ustvarja organizacijo s svojim »cesarjem«, ka-

V duhu slovenskega kmetstva:

Za napredek naše vasi

Grabovo, 26. maja

Na Vnebohod je priredil Dekliški odsek Društva kmetških fantov in deklet zelo posrečeno in okusno razstavo ženskih ročnih del. Razstava je bila prirejena v lepo okrašenih društveni sobi. Na dveh dolgih mizah in po stenah je bilo razloženih in obešenih veliko število ličnih in z veliko ljubeznijo in potrpljenjem izdelanih ročnih del. Razstava je bila s svojimi izdelki dostojen in lep zaključek prosvetno-izobraževalnega dela kmetških deklet, članic grabovskega društva, ki so čez vso zimo marljivo vezle in šivale v društveni sobi. Po razstavljenih ročnih delih je bilo mogoče soditi, da se dekleta popolnoma zavestno izogibljejo vsakega mestnega kiča in se z ljubeznijo in spretnostjo oklepajo zlasti vezenja v narodnih motivih. In to je tudi edino pravilno: slovenski kmetški dom bodi tudi po svoji zunanosti in notranji opremi podoba našega domačega duha. Dekleta kot bodoče čuvarice domačih ognjišč so tudi pri tem svojem delu pokazale voljo, da hočejo tega duha ohranjati, čuvati in negovati ter v njem preprodititi našo vas.

Velike poplave Drave

Koprivnica, 27. maja.

Včeraj ponoči je Drava v koprivniškem okraju močno narastla. In sicer skoro za dva metra nad normalo. Izstopila je iz korita in preplavila banovinsko cesto proti Dubravi in Koprivnici. V občini Hlebine je Drava preplavila okoli 1000 jutrov polja. Kmet Andrija Peradin je moral zapustiti svojo hišo. Avtobusni promet iz Podravine v Medjimurje je prekinjen. Avtobusi vozijo iz Čakovca do Dubrave in iz Koprivnice do Legrada. Vmesno progo pa morajo potniki prevoziti v čolnih. V koprivniškem okraju že 20 let ne pomnijo takšne poplave.

Ujeti begunci

Sušak, 27. maja.

Na Sušaku so prijeli že več m'a

ko mora po pravilih tega združenja vsak novi član prestati temeljito porcijo batin, da se izkaže vrednega častitljive družbe in še marsikaj.

Nisem policist in se mi zato ne zdi primerno podrobneje govoriti o tem. Trpkó pa mi je pri srcu, ko vidim in čutim, da tu propada rod, ki bi utegnil kdaj biti koristen, pa bo radi naše nemarnosti in brezbrižnosti bič, ki bo nekoč povzročal obilo skrbi občini, policiji, sodišču in mestnim prebivalcem. Tikrat, ko bo prepozno, ko bodo ti ljudje že popolnoma v močvirju, ne bo nič koristilo, če bo ta ali onj obsojen na toliko in toliko ječe, drugi morda celo na smrt. Ječo in smrt zaslužimo prav za prav mi, ki tem ljudem ne damo živeti in jim ne privoščimo pogojev za njih razvoj. Socialno delo, ki pusti propadati mladino, pa naj ga opravlja posameznik, občina, banovina ali država, je le pesek v oči in laž, ki se strašno maščuje.

Samo v želji, da se na tem polju ukrene kaj res izdatnega, napisal te vrste Jat.

Vzorno razstavo je na Vnebohod popoldne obiskalo nešteto obiskovalcev in tudi iz oddaljenih vasi so si prišli ogledat, kaj zmorejo kmetška dekleta, ki se prosvetno izobražujejo pod lastnim vodstvom. Razstavljala so namreč dekleta iz treh vasi: Grabovega, Lipsenja in Zirovnice, zato je bil seveda krog obiskovalcev razstave širok. Razstavo pa je posetilo tudi številno članstvo iz Nove vasi na Blokah ter zastopnik Zveze kmetških fantov in deklet tov. France Gerželj. Vsi so bili izredno zadovoljni in navdušeni nad delom marljivih deklet in so vseprek izražali svoje priznanje. Posebno priznanje pa velja dekliškemu odseku, ki ga spretno vodi poštvovalna načelnica tov. Anica Kraje. Razstava je bila za ves okoliš lep kulturni dogodek, kajti naša slovenska kmetška dekleta so skromna in najrajši ostanejo s svojim delom in marljivostjo skrita pred svetom, vprav razstava pa je dala vpogled v njih delavnico, kjer tudi one tkejo s svojimi pridnimi rokami narodu njegovo bodočnost. Takim dekletom veljaj vse priznanje in odkritosrčne simpatije.

dih beguncev — dijakov, ki so zaradi slabe ocene pobegnili iz Zagreba. Begunci so se odpravili proti morju, od koder so imeli namen potovati še naprej kot črni potniki na ladjah. Te dni je policija na Sušaku dobila obvestilo, da so iz Ljubljane pobegnili dijaki Božidar Kunc in Branko Selan ter Franc Hönigmann in Alfred Krieh iz Kočevja. Sušaška policija je vse štiri prijeli in jih poslala domov.

Zdravnik: Ali vam je uspavalno sredstvo pomagalo, katero sem vam predpisal, ste dobro spali?

Pacijent: Sijajno, gospod doktor!

Zdravnik: Koliko ste ga vzeli in kako?

Pacijent: Čisto majčkeno noževko konico na osmih kozarcih vina.

Maribor

m— Narodno gledališče, Četrtek, 28. maja; Zaprti. — Petek, 29. maja ob 20.: Seviljski brivec, Red B. Goslovanje ljubljanske drame.

m— Proračun občine Radvanje za prihodnje poslovno leto predvideva 176.432 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Največjo postavko pri izdatkih beleži vzdrževanje šole in sicer Din 64.700.— Novi proračun je predložen banovini v odobritev.

m— Knjižnica CMD je bila pred kratkim otvorjena pri Sv. Treh kraljih nad Marenbergom, tik ob avstrijski meji. Knjige za knjižnico so večinoma darovale naše knjižne založbe, nekaj pa tudi zasebniki. Novoustanovljena knjižnica je lik ob meji velikega kulturnega, še bolj pa narodnega pomena.

m— Napad sredi mesta. Grd napad je bil izvršen pretekli ponedeljek proti večeru v Minoritski ulici. 74-letni zasebnik Tereziji Vrbovnikovi se je približal neznan mladenič in ji po krajšem ruvanju iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela 84 dinarjev. Nato je pobegnil proti Vojasškemu trgu, kjer pa ga je dohitel stražnik ter ga aretiral. Pri zaslišanju na policiji je povedal, da je 21-letni posestniški sin Matija Lisja iz Brengove pri Sv. Trojici. Pri njem so našli tudi evidenčno tablico kolesa in je po ugotavljanju končno še priznal, da je pred dnevi zmaknil neko kolo na Meljski cesti. Izročili so ga sodišču.

m— Binkošti v gledališču. Za binkošne praznike bo gledališče v Mariboru zaključilo letošnjo sezono. V nedeljo zvečer bodo igrali popularno opereto »Sveti Anton, zaljubljenih patron«, v ponedeljek zvečer pa razkošno opereto »Ples v Savojju«. — V ponedeljek popoldne bodo gostovali v gledališču Cirkovčani z »Micki je treba moža«.

m— Oj ta ljubezen... V neki gostilni v Strni ulici sta se zaradi nekega dekleta sprla Ivan P. in Rudolf S. V veliki ljubosumnosti je Ivan zgrabil za steklenico in jo hip nato razbil na Rudolfovi glavi. Posledice: Rudolfa so vsega v krvi prepeljali v bolnišnico, Ivan in dekle pa sta morala s stražnikom.

m— »Junaki«. V gostilno Frančiške Marnarjeve na Pobrežju, je v nedeljo ponoči vdrla skupina pijanih fantov ter razbila steklenine in pohištva za 2000 dinarjev. Po razdejanju so izginili v noč. Tezenski orožniki pa so jim prišli že naslednji dan na sled in bodo »junaki« imeli opravka pri sodišču.

m— Naši prijatelji in znanci obiskujejo samo one gostilne, restavracije, kavarne in brivnice, kjer imajo naročen »Glas naroda«!

m— Mariborski obrtniki so zborovali pretekli ponedeljek v Narodnem domu. Zborovanje je vodil predsednik g. Miha Vahtar, ki je v svojem poročilu povdaril, da prizadeva največ škode obrtništvu šušmarstvo, ki se širi vedno bolj. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Miha Vahtar, za podpredsednika pa g. Lovro Širec.

m— Koncert slepih otrok iz Zagreba bo danes v četrtek 28. tm. ob 20. uri v Unionu. Malčki nastopijo v pevskih in tamburaških zborih ter solo nastopih na klavirju in nekaterih pihalnih instrumentih.

m— Nevarne grožnje. Posestnica Marija Žunkova v Radvanju je prejela dvoje anonimnih pisem, kjer ji nekdo grozi, da ji bo v kratkem

zažgal domačijo. Zadevo imajo v rokah orožniki.

m— Redni občni zbor »Mariborskega tedna« bo v petek, 29. tm. ob 18. uri v sejni dvorani Mestne hranilnice.

m— Zlobno maščevanje. Vinogradniku dr. Bubanj v Lovrečanih v Halozah, je doslej še neizsleden storilec v kleti izpustil vino iz 16 velikih sodov. Gre za maščevanje.

m— Otroka je ubila. Pri posestniku Francu Hrastu v Poljani pri Prevaljah je pred nekaj dnevi porodila dekla zdravega dečka. Kmalu po porodu pa so našli otroka mrtvega s prebito lobanjo. Orožniki so dekle aretirali zaradi umora svojega otroka, vendar zanika vsako krivdo.

m— Kino, Grajski: »Indijanka«, Sledi »Mladi grof« z Anny Ondro — Union: Danes zadnji dan »Stradivari«, Jutri Charlie Chaplin: »Novi čas«!

Celje

c— S koli po glavi. V Mali Pristavi sta 23-letnega Jožeta Zolgarja napadla s koli zidar Ivan Križnik in Fric Gampar, ki sta doma iz Sv. Miklavža, obč. Šmarje okolica. Zolgar je dobil hude poškodbe po glavi ter se zdravi v celjski bolnici.

c— Fantje že kosijo... Letošnjo prvo tekmo koscev v celjskem srezu bo imelo Društvo kmečkih fantov in deklet v Št. Jurju ob juž. žel. Binkoštni ponedeljek 1. junija popoldne. Prireditev bo posetilo tudi mnogo Celjanov.

c— Kopališča ob Savinji. Z današnjem dnem so odprta vsa tri kopališča ob Savinji. To je moško, žensko ob parku in kopališče »Diana«.

c— Zamenjave jurjev. Z ozirom na odlok finančnega ministrstva zamenjuje glavna državna blagajna v Beogradu in vse davčne uprave novčanice Narodne banke kraljevine SHS od 1000 Din s sliko sv. Jurija izdane 30. nov. 1920 in 10 Din rdeče barve, izdaja 26. maja 1926. in 1. dec. 1929. Z zamenjavo se prične takoj.

c— Smrtna kosa. V celjski bolnišnici sta umrla 8-letni Mihael Sabo, sin žel. konjača, Cesta na grad št. 21., ter Štefan Vreček, 35-letni posestnik iz Sv. Jurja pri Rogatcu. Slednji je bil prepeljan domov. N. v m. p!

c— S kolesom v jarek je preteklo nedeljo padel 18-letni Ernest Čmak, tov. delavec v Št. Pavlu pri Preboldu, doma pa iz Latkove vasi št. 34. Pri padcu se je hudo poškodoval po glavi.

c— Ženske so ga s kolom. V prepiru so v Budni vasi, ob Št. Janžu. na Dolenjskem, posestnica Zidman Marija in njena hčerka Marija s kolom obdelale 48-letnega delavca brez posla Doberška Franca iz Redne vasi, obč. Račeče. Zlomili sta mu celo desno roko, da je moral v celjsko bolnico.

— Kako lepo je v prošti naravi. Človek lahko umetniško ustvarja. Ni se mi treba bati tistih nerodnih avtomobilistov!

Prstek ukrivljen, je ptiček izgubljen

Ljubljana, 27. maja.

Tako nekako je povedal veliki Tolstoj v svoji drami »Moč teme« in drama se še vedno ponavlja. Danes zjutraj so našli delavci pri čiščenju kanala pri stari cerkvi v Šiški novorojenčka, ki je bil vržen v ta grozni grob že pred več tedni. Policijska komisija je ugotovila, da je bil vržen v kanal na mestu, kjer se steka kanal pod restavracijo Bellevue, in ga je potem voda ob zadnjem deževju naplavila do tod, kjer so ga sedaj našli. Trupelce je že močno razjede no ter bo le težko ugotoviti, ali je bil živ ali mrtev vržen v kanal. Uprava policije je takoj uvedla najobširnejšo preiskavo ter upajo, da bodo našli brezsrčno mater ali pa tudi očeta, ki je mogoče posredno prizadet pri tem brezsrčnem zločinu. Čudno je, zakaj oblast išče vedno »brezsrčno mater«, ko vendar vemo, da je za vsako novo bitje treba — združitve dveh. Čemu imamo potem »materinske dneve« in druge take parade, če pa mater vidimo samo takrat, kadar omahne — pod bremenom gorja, očeta pa vselej, kadar se s sinom ali hčerjo lahko bahavo »postavi«?

Socijalne razmere so padle na najnižjo stopnjo, brezposelnost ali pa tudi nizke plače ubijajo v ljudeh odgovornost, morala nam je le deveta briga.

Mladi krošnjar

Krošnjar Petrovič Franc je prijavil na policijski stražnici, da mu je bilo ukradeno izpred vinotoča na Poljanski cesti št. 7 raz kolesa mal rujav kovčeg v katerem je imel 17 komadov ženskih jopic v skupni vrednosti 600 Din ter še par malenkosti. Kovčeg je bil krepko privezan na kolesu in je tat medtem ko se je Petrovič nahajal v gostilni na južini, izkoristil priliko ter je vse skupaj vzal seboj. Odškodovanec sam je že v prvih popoldanskih urah zasačil tatitča, ki je bil komaj štirinajstletni Zupane Ivan iz Novih Jarš. Tatitč je potem seveda prodajal vse to ukradeno blago po stojnicah na trgu. Priznal je takoj vso tatvino, vendar so ga pridržali na policiji, ker se jim je

zdel precej sumljiv. Predvsem je bilo treba ugotoviti, ali ni mogoče mali kradel po nalogu velikih. Prišli so pa do popolnoma drugega zaključka. Šele policijski daktiloskop je ugotovil, da je tatitč navedel popolnoma napačno ime ter so šele naknadno ugotovili, da je to Zupane. Deček je namreč že bil svojčas na policiji ter je le radi tega imela policija njegove odtise prstov. Za tako pokvarjeno mladino bi bilo res potrebno nekaj ukreniti ker je naša socialna zakonodaja tozadevno zelo pomanjkljiva ter z takimi mladimi zločinci ne vemo ne kod ne kam. Cesta jim ne more in ne sme biti visoka šola za nadaljne zločine in tudi bodoče ubijalce.

Službujoči stražnik v Šiški je aretirati nekega Žužka Alojzija, ki ga zasleduje okrožno sodišče v Ljubljani radi zločina težke telesne poškodbe.

Vlom

v smledniško cerkev

Uprava ljubljanske policije je bila obveščena, da je bilo vlomljeno v cerkev v Smledniku na Gornjskem. Tatovi so spraznili cerkvene pušiče ter tudi napravili več škode. Podrobnosti za enkrat še niso znane.

Piščančke tudi krađejo

Danes ob pol osmi zjutraj je službujoči stražnik na Celovski cesti aretirati neko Valenčič Marijo, staro 38 let, doma iz Plešivice pri Breznici, ker je v noči na današnji dan pokradla posestniku Isteniču iz Plešivice pri Breznici iz hleva 8 piščančkov. Valenčičeva je piščančke prinesla v Ljubljano in jih je prodala za 32 Din. Piščančke je seveda policija zaplenila, Valenčičeva pa je morala na zatožno klop.

Policija je pa tekom današnjega dne tudi aretirala zasebnega risarja Grčar Slavkolu, katerega že tudi zasleduje sodišče in policija radi raznih goljufij. Grčar je namreč čuden ptič, posluhuje se različnih sleparskih trikov ter izvablja ljudem denar že več let. Aretiranec je sedaj predan sodišču v pokoro in poboljšanje?

Akadska protituberkulozna liga

Ljubljana, 27. maja.

Na ustanovnem občnem zboru nove akademske organizacije so bile soglasno sprejete tele

resolucije

Akademiki zbrani na ustanovnem občnem zboru APL prosimo rektorat, da uvede počeniš z zimskim semestrom študijskega leta 1936/37 v sporazumu z APL in z Univerzitetnim zdravstvenim fondom obvezni rentgenološki in po potrebi klinični pregled vseh novincev. V letu 1936/37 pa naj se obvezno pregledajo vsi ostali akademiki. Preglede bo brezplačno oskrbela APL. Radi velike razširjenosti tuberkuloze tudi med akademiki, mislimo da te naše zahteve ni treba podrobneje utemeljevati.

1.) Čim prej naj se spremeni zakon o zdravstveni zaščiti učencev z dne 30. VIII. 1930. tako, kot so to predlagale vse tri univerze v januarju tega leta, da namreč ostane 95% nabranih sredstev pri univerzah in gre le 5% v centralni zdravstveni fond, ne pa 50% kot doslej.

2.) Spremeni naj se člen 43. omejenega zakona, ki govori o nedotakljivosti Centralnega zdravstvenega fonda tako-le: Doslej nabrana sredstva Centralnega zdravstvenega fonda, v kolikor so jih vplačale posamezne univerze, naj se univerzam povrnejo v istem iznosu. Univerze naj jih porabijo za zgraditev univerzitetnih sanatorijev.

Zahtevamo, da se zgradi na Golniku poseben paviljon za akademike. To svojo zahtevo utemeljujemo s tem, da je med akademiki veliko bolnikov z odprto tuberkulozo, ki pomenijo za svojo okolico veliko nevarnost. Zdravljenje samo mora biti zelo poceni, za revnejše slušatelje brezplačno. Sredstva za uresničenje te naše zahteve naj nudijo javne oblasti.

Vse tri resolucije je predložila APL v podpis tudi vsem ostalim društvom na univerzi.

Prva resolucija je bila odposlana rektoratu, druga in tretja rektoratu ter ministrom za prosveto, za socialno politiko in narodno zdravje ter obema slovenskima ministroma.

Taborišče za berače

Urad avstrijskega zveznega kancelarja je pozval zastopnike zveznega ministristva za finance, vseh avstrijskih dežel, zastopnike mest, policije in žandarmerije na posebno konferenco, ki je bila te dni v Linzu in je razpravljala o taborišču za berače.

Po dosedanjih izkušnjah se je namreč izkazalo, da je taborišče za berače potrebna in dobra socialna ustanova, ki so jo doslej že v nekaterih zveznih deželah z uspehom preiskusili. Med drugim jo je v praksi preiskovalo tudi mesto Dunaj. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da osnujejo slična taborišča sedaj po vsej Avstriji.

Posvetovanja so bila tem večjega pomena, ker so si zborovalci ogledali taborišče v Schlögen pod vodstvom g. Revertere, policijskega direktorja za Gornjo Avstrijo. Zastopniki posameznih

dežel so imeli pri tem priliko v praksi spoznati smotrenost in odlično uredbo tega taborišča.

Rezultat konference je bil ta, da so sedaj izdelali poseben načrt zakona, ki bo bržkone za vse avstrijske zvezne dežele odredil ustanovitev taborišč za berače.

Slovenska Matica sporoča svojim gg. poverjenikom in članom, da izjdejo njene redne publikacije za 1936 šele jeseni. Na željo mnogih poverjenikov in članov, naj se nadaljuje Cankarjeva Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi, je Matični odbor izpremenil knjižni program za 1936, v toliko, da izide namestu Kosmačeve povesti »Prazna ptičnica« 1. snopič III. dela dr. Izidorja Cankarja Zgodovine likovne umetnosti, Renesansa. V kratkem pošljemo poverjenikom in članom natančnejše pojasnilo. — 2. zvezek I. dela Melikove »Slovenije« izide prihodnji mesec. — Uprava Slovenske matice, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Gospa, kupite šmarnice

Maribor, 27. maja.

Milostiva, tako vam pravijo, gospa, Bogati ste in ne zamujajte trenutkov, ki vam jih lahko nudi bogastvo. Pirujete dan za dnem, noč za nočjo. Nekateri vam zavidajo in so srečni, ko jim poklonite prijazen nasmeji. Saj ste ugledna gospa! Souditi se ob vas, mora biti res prijetno. Vse ste, vsega imate, samo pravega srca in duše ni v vas!

Včeraj ste bili v kavarni in v krogu znancev ste bili paša lačnim očem. Drago vino se je iskriilo v brušenih čašah. Godba je igrala osladno, vsako, tudi najmanjšo željo so vam brali iz oči. Je menda prav tako, ker imate denar.

In potem gospa?

K vaši mizi, k vam, je stopilo blede dekletce s šopkom šmarnic. Eno onih nesrečnih bitij, ki že v otroških letih okusijo vse bridkosti obupne borbe za vsakdanji kruh. Velike otroške oči so se ozrle v vas, blaga in bogata gospa, otroška roka vam je nudila šopek šmarnic. Res, cvetje je bilo nekoliko ovelo, a nudila vam ga je roka ubogega otroka.

— Gospa, samo pol dinarja... —

Ali ste, gospa, takrat kaj pomislili? V tej pozni uri, ko vi pirujete, stoji pred vami dekletce v tanki obleki, pošvedranih čevljičkih in vam nudi šopek šmarnic za pol dinarja. Ali

ste vsaj malo pomislili, da morda čaka dekletce doma še tropsa bratcev in sestic, ki hočejo prav tako kruha? Ali sploh veste kako je, če je človek lačen in ko mu je en sam kosček kruha največje hrepenenje?

Nič niste pomislili... Spomnili pa ste se nečesa drugega: ni spodobno, da se v tako finem lokalni berači s šopki šmarnic! In kakšna bo ta mlačina, ki jo že tako zgodaj uče beračenja!

— Unerhört! Prosim ober, kaj pa je to? —

Dvoje vlažnih otroških oči je zrlo — Gospa, samo pol dinarja... — v vas. Koliko pričakovanja je bilo v njih! Pomislite: dinar bi bil za dekletce premoženje, večerja... Pravijo vam milostiva, pa je ostalo ob tem revnem dekletcu vaše srce kamen... —

Dekletce so odpeljali.

— So wass! Nekaj bo treba ukreniti, nikjer nima človek miru pred njimi... —

Omizje vam je pritjevalo. Seveda, pili so vaše vino... —

— Halo muzika! Prosim zaigrajte »Regentropfen«... —

In po mizi je zažvenketal srebrnjak... —

Smrtnuje se gospa, kadar vam bo še kdo rekel milostiva! —ob—

Lani obsojen — letos oproščen

Viktor Gračner je 8 mesecev po nedolžnem preživel v ječi

Celje, 27. maja.

Dne 30. avgusta lani je bil od okrožnega sodišča v Celju obsojen na 2 leti robije in 5 let izgube častnih pravic Viktor Gračner, blagajnik zdravilišča Rogaška Slatina. Obtožen je bil, da je v noči na 30. junija 1935. iz zdraviliške blagajne ukradel 65.000 Din gotovine. Pri obsodbi je njegov

zagovornik predlagal obnovo postopanja

kar pa je okrož. sodišče v Celju zavrnilo. Temu nasprotno je pa apelacijsko sodišče v Ljubljani razveljavilo zavrnitev tega predloga in odločilo, da se naj izvedejo obnovitveni dokazi in se postopanje obnovi na podlagi dobljenih dokazov. Okrožno sodišče v Celju je nato 3. marca

obnovo postopanja dovolilo ter je v torek bila nova razprava.

Nedolžen

Zaslišane so bile ponovno pričre, ki so bile predlagane v obnovitvenem procesu, tako n. pr. ravnatelj »Putnika« v Mariboru g. Loos, ki se je bil tedaj nahajal v Rog. Slatini, ter sobarica Tržaškega doma v Rog. Slatini, ki sta izpovedala, da je bil Gračner šel tisto noč spat že preje, kot je pa bil pokraden denar iz blagajne. Sodišče je sedaj ugotovilo, da je Gračner pri stvari nedolžen ter ga oprostilo vsake krivde in kazni. Po prvotni obsodbi je pa Gračner že prebil 8 mesecev po nedolžnem v zaporu, za kar je sedaj z oprostilno razsodbo dobil zadoščenje. Za obnovitveno razpravo je vladalo precejšno zanimanje.

Najcenejši čevlji

TVRDKE ANTON KRISPER

Ljubljana, Mestni trg 26

Otroški iz črnega ali rjavega usnja
Vel. 20-25 **Din 16.—**
Vel. 26-28 **Din 19.—**
Vel. 29-35 **Din 29.—**

Zenski iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podplatom
Din 65.—

Iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podplatom
Vel. 30-35 **Din 42.—**
Vel. 36-39 **Din 59.—**
Vel. 40-45 **Din 69.—**

† Jože Erjavec

Ljubljana, 27. maja.

Ze včeraj smo kratko javili, da je v Višnji gori umrl mestni župan g. Jože Erjavec. Smrt nas je vse pretresla, saj je bil pokojnik mož, kakršnih imamo malo. Ze radi tega in ker je bil soustanovitelj našega dnevnika, bomo posvetili njegovemu spominu par vrstic.

Jože Erjavec se je rodil l. 1871. v Podsmreki, v občini Draga pri Višnji gori. V mladosti se je učil knjigoveške obrti in je mnogo potoval, pozneje pa se je posvetil fotografski obrti, ki jo je poleg vodstva svojega vzornega posestva opravljal do svoje smrti. Z 31. letom se je oženil z Ivano, roj. Skubic z Male Dobrave, s katero je imel 13 sinov. Od teh jih je še 9 živih in lepo preskrbljenih.

Pokojni se je od zgodnje mladosti javno udejstvoval. Za svoj okraj je mnogo storil kot župan občine Draga, kjer je županoval 20 let, nato pa je od združitve občin dalje županoval tudi veliki mestni občini Višnja gora do svoje smrti. 17 let je bil na čelu okrajnega cestnega odbora, načelnik Kmečke nabavljalne in prodajne zadruge in načelnik županske zveze za višnjegorski okraj. Poleg tega je sodeloval prav povsod, kjer je šlo za koristi višnjegorskega okraja.

Številne javne naprave v okraju, številne ceste, ki jih je on zgradil, zadruge in vse ustanove, od katerih ima tamošnje prebivalstvo koristi, vse, prav vse nosi pečat neumornega in nesebičnega delovanja.

Pokojnik je bil spočetka svojega javnega udejstvovanja priistaš SLS in kot tak tudi oblastni poslanec v bivši oblastni skupščini, kjer je s svojo zmernostjo in nacionalno orientiranostjo sodeloval pri vseh pametnih sklepih in njih izvedbi. Po šestojanuarskem manifestu pa je ostro obsojajoč pasivno zadržanje svojih bivših političnih sodelavcev postal pri izvedbi velike zamišli blagopokojnega kralja Aleksandra še bolj aktiven delavec, kar pričajo poskusi maščevanja in grenke dogodivščine zadnjega časa, ki jih je moral pokojni doživeti zaradi svojega idealizma s strani prezagrizenih njegovih bivših političnih sodelavcev. Zagrenili so mu poslednje dni s podtikkanji, bila pa mu je usoda tako pravična, da je še pred smrtjo dobil zadoščenje: izkazalo se je, da je bil vedno pošten in neomadeževan.

Pokojni je zadnja leta kljub vsem pritiskom vztrajal na ravni črti svojega značaja. S poslancem Mravljetom, s katerim sta bila ne samo politična, temveč tudi najboljša osebna prijatelja, je neumorno gradil vedno nove pridobitve svojemu okraju, ki mu pač ostanejo najlepši spomenik za večne čase.

Zadnje čase ga je trdovratna bolezen ovirala pri njegovem požrtvovalnem delu. Vedno je upal, da se bolezen obrne na bolje. To so upali tudi njegovi svoji in prijatelji, izmed katerih sta ga pogosto obiskovala narodni poslanec Mravlje in senator dr. Marušič, ki je pred časom odredil takojšen prevoz v bolnico in najskrbnejšo oskrbo, toda vse to ni pomagalo: poapnenje žil je napredovalo do usodnosti.

Jože Erjavec, ki je vse življenje živel le za javno blaginjo, ki je bil vedno zmeren in pošten, je šel za vedno od nas. Njegovim spojem naše iskreno sožalje, njegovemu spominu pa slava!

Iz banovinske službe. Direktor vinarne in sadjarske šole V. pol. skup. 2. stop. — Dr. Anton Glušič, volonter banovinske bolnišnice v Mariboru, je imenovan za banovinskega uradniškega pripravnika v banovinski bolnišnici v Brežicah.

Osebnosti. Za davčne uradnike 8. pol. skup. so postavljeni: Dragotin Jagodnik na davčni upravi v Zagrebu; Miroslav Humar v Obrovcu; za arhivarja 8. pol. skup. sta postavljena Anton Korošec v Celju in Rudolf Ahtik v Gornji Radgoni. Za pomožnega davkarja 9. pol. skup. je postavljen v Krškem Alojzij Trontelj.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

124

Se nekaj časa sta poslušala in premišljevala, kako bi se mogoče že zdaj polastila Tereze.

Naposled sta uvidela, da to ne bo mogoče. Previdno sta se zopet spustila v vodo in odplavala proč od križarke.

Ko sta priplavala do brega, sta se še nekaj časa posvetovale, kako bi se dalo priti na vojno ladjo in odpeljati Terezo.

Med pogovorom sta prispela do votlin v skalah in ker sta videla, da je povsod vse mirno in tiho, sta sklenila, da tudi onadva ležeta k počitku in šele jutraj sporočita Jacku, kaj sta bila doživela.

POSVETOVANJE

Komaj je nastopilo jutro je pohitel Bill k Jacku, da mu pove ne navadno novico.

»Gospodar, včeraj ponoči sva, kakor rečeno, odplavala z Jimom k tisti vojni ladji. Posrečilo se nama je priti do palube in ko sva prishuškovala, sva zvedela, da ta ladja opreza na 'Teror', na ladji je namreč — Tereza!

Jack je poskočil, kot bi ga pičil gad in zavpil:

»Kaj? — Tereza?«

»Da, gospodar, kakor rečeno.«

Jacku so oči divje zažarele in ves razburjen je dirjal po votlini, naposled se je ustavil pred Billom in trudoma spregovoril:

»Bill — saj to ni mogoče! — Nobena ženska ne sme na vojno ladjo!«

»Kakor rečeno, ona je na ladji, je mirno odvrnil Bill. »Čeprav je z Jimom nisva mogla videti, sva vendar slišala njen glas, in tudi kaj se je pogovarjala s kapitanom. Tikala se je z njim — razumljivo — ta ženska bi se, kakor rečeno, spečala s samim vragom, samo da bi dosegla svoj namen.«

Kot da ne bi slišal Billovega dolgovnega pripovedovanja, je Jack neprestano mrmral predse:

»Ona je na ladji! — Ona je na ladji!«

»Gospodar«, se je zopet oglašil Bill, »zdaj je, kakor rečeno, najlepša prilika, da uničimo to žensko. Kakor rečeno, nobenega povoda nimamo, da bi ji prizanesli. — Najbolje bi bilo, da enostavno preluknjamo to ladjo in ona se bo, kakor rečeno, utopila kakor mačka!«

Jack je nestrpno zmajeval z glavo.

»Ne govori budalosti, Bill. — Ali naj zaradi te ženske pogine toliko mornarjev, ki niso ničesar zakrivali?«

Bill se je v zadregi popraskal po glavi in zagodrnjal:

»Potem ne moremo temu vragu do živega. Na ladji je, kakor rečeno, petdeset ljudi posadke.«

»Bom že še stvar premislil, Bill«, je odvrnil Jack. »Vzel bom s seboj dvajset najboljših tovarišev...«

»Samo dvajset?« se je začudil Bill. »Potem, kakor rečeno, ne boste opravili ničesar!«

»Saj sem rekel, da bom premislil, kako in kaj!« se je zadiril nanj Jack.

Bill pa se ni dal kar tako ugnati. »Kakor rečeno, gospodar, najbolje bo, da preluknjamo ladjo.«

Jack je nestrpno udaril z nogo ob tla in zavpil:

»Oba sta tepca, ti in Jim. Ali si slišal? — Ah, zakaj nisem šel z vama! Jaz bi jo bil ugrabil, pa če bi jo čuvala vsa posadka.«

Bill je klavrno povsobil glavo, potem pa se je le opogumil in odgovoril:

»Saj sva tudi midva mislila na to. Toda na krovu je bilo, kakor rečeno, najmanj dvajset ljudi. — kakor rečeno, kdo pa si je sploh mislil, da je ona na ladji?«

»No, no, saj ni tako hudo«, je odgovoril Jack, ki se je pomiril.

»Na vsak način jo moramo kako dobiti z ladje!«

Bill je premišljeval.

»Kako bi bilo, če bi izvršili napad na ladjo ponoči? Kakor rečeno, dobro poznam vse te male angleške vojne ladje, podobne so si kakor jajce jajcu. Dobro vem, kako so razvrščene posamezne kabine.«

»To ne bi bilo tako napak, Bill.«

»Na ta način bi se, kakor rečeno, izognil nepotrebnemu prelihanju krvi. Tisto stražo, ki bi bila takrat na krovu, bi kaj hitro zvezali, preden bi se ostali oblekli in prišli za orožje, bi pa, kakor rečeno, Tereza že bila naša!«

»Tvoj predlog je res dober, Bill. Oglasi se proti večeru in ti bom povedal, kako sem se odločil.«

INSPEKTOR DAVIS

Detektiv Davis, ki je storil londonski policiji že veliko dragocenih uslug, čeprav je pri zasledovanju Jacka moral beležiti same nemspehe, je napredoval za inspektorja.

Preden pa se je poslovil od svojega starega delokroga, si je nadel nalogo, da vjame veliko tihotapsko tolpo.

Po poročilih, ki jih je bil dobil z raznih strani, je prišel do zaključka, da mora imeti ta tolpa svoje gnezdo na Setlandskih ali pa Orkneyskih otokih, v bližini Škotske.

Davis je najel ladjo in je s petnajstoročno dobro oboroženimi ljudmi odplul tja.

V istem času, ko je pristal Davis na zapadni strani Setlandskih otokov — je na drugi strani, tam kjer je bilo Jackovo skrivališče, stalo na straži šest Jackovih pomagačev.

Ura je odbila dve po polnoči, ko so se vsi ti stražarji zbrali pred vhodom v neko votlino. Njihov vodja, James Harey, odločen in pogumen Jackov pomagač, je stopil ven in se je nemalo začudil, ko jih je zagledal.

»Kako, da ste zapustili svoje postojanke?« je osorno sprejel može.

»Prišli smo javiti, da se z vzhodne strani sliši močan ogenj iz pušk.«

»Aha, to se naš gospodar zdajle bori s tisto vojno ladjo! Njihova škoda, da so ga napadli, slabo bodo odrezali«, je suho odgovoril Harey.

»Jaz pa sem videl povsem nekaj drugega«, se je oglašil eden stražarjev. »S tiste strani, kjer stojim jaz na straži, se lepo vidi jo Orkneyski otoki. No, in od tam je priplula neka barka in pristala v bližini, kjer sem stal na straži.«

Iz barke je izstopilo kakih šestnajst ljudi, oboroženih s puškami. Dolgo časa so se nekaj posvetovali, potem pa krenili v smer proti našim pečinam.«

»Hm, to nekaj ni v redu. Le kaj hočejo ti ljudje? Kdo pa more vedeti, da smo mi tu? — Pojdimo pogledat!« je odgovoril vodja in vsi so se podali k tistemu kraju.

Ko je prispel vodja vrh skale, je dolgo časa gledal skozi daljnogled, nenadoma pa se je zdrznil in tiho zašepetal:

»To je policija! — Naravnost proti nam gredo. Takoj moramo obvestiti Billa in ostale tovariše.«

Bill, ki je trdno spal, je takoj skočil pokonci, ko ga je James stresel in mu zaklical:

»Bill, vstani, policija je na otoku!«

»Policija? Na otoku?« Bill ga je debelo gledal.

»Da — sem prihajajo. Kakih petnajst šestnajst mož jih je.«

»He, fantje, vstanite!« je zaklical Bill. »Policija prihaja v obiske! — Hm, če je Davis poleg, je nekoliko tišje zamrmral, »to ti je lišjak, kakor rečeno, dobro se bomo morali obrniti.«

Jackovi pomagači so se hitro napravili in zdaj jih je pustil Bill šest za stražo pri pečinah, vse ostale, približno trideset, pa je vzel s seboj.

Čim so se povzpeli na višje, so zaslišali močno streljanje iz pušk.

»To je naš gospodar«, je zašepetal James Billu, »na ladji mora biti precej vroča borba.«

»Ah ti norci so ga napadli? Kakor rečeno, lepo se bodo opekli, na zdravje!«

»Tiho«, je velel James. »Ali vidiš tamle postave?«

Bill je pozorno pogledal in res videl neke sence, ki so se previdno pomikale naprej.

Človeško in živalsko srce

Srce slona napravi v eni uri povprečno polovico manj utripov kot človeško srce. Poizkusi na odraslih indijskih slonih so pokazali, da je napravilo srce v najpočasnejšem primeru 22 utripov, pri nekem posebno nervoznem slonu pa 32 utripov v eni minuti.

Pri človeškem srcu štejemo povprečno 72 utripov na minuto. V nasprotju z drugimi živalmi deluje srce pri stoječem slonu hitreje nego pri ležečem. Pri vseh živalih je število srčnih utripov v obratnem razmerju z velikostjo njihovega telesa. Pri majhnih živalih deluje srce hitreje kakor pri večjih. Dočim napravi na primer srce kanarčka 1000 utripov v minuti, bijejo srca velikih domačih živali samo 40 do 50 krat.

Astrološka napoved

za 28. maj.

Se vedno slabi stavi ozvezdja. Prinašajo vznemirjenje in nevšečnosti. Za poslovne zadeve nič dober dan. V rodbinah konflikti. Ženskam je danes zdravje ogroženo. Moške zavaja tak dan v nepremišljena dejanja. — Za javno življenje neugodni aspekti. — Nevarnost nezgod. — Tendence dneva: slabi aspekti bodo še trajali.

Iz domačih gajev

Božo Vodusek:

Krog

*Kdor sovraži in kdor ljubi
ima svojega soigralca.
Ostri udarci, sladki poljubi
kri lijejo v dvobojevalca.
A kdor sam sebe ljubi,
živi od lastne krvi,
v užitku se vdaja pogubi,
kakor sveča, ki sebe gori.
A kdor sam sebe sovraži,
živi od lastne krvi.
Bolečine ne utolaži,
kdor sam udarja in sam trpi.*

*Kdor sam sebe sovraži in ljubi,
ne ve nikoli, da živi.
Ostri udarci, sladki poljubi
v svetu, kjer odmeva ni.*

Božo Vodusek je svojski lik v vrsti naših mladih pesnikov iz kroga sodelavcev »Doma in Sveta«. Naša pesem je ponatisnjena iz antologije »Slovenska sodobna lirika«, ki jo je uredil Anton Vodnik in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Razne novice

Preteklo nedeljo, ki jo je astrološka napoved zaznamovala kot kritično za promet, se je dogodilo več avtomobilskih nesreč. Izmed težjih beležimo: Pri Nangisu (Francija) so nekemu avtobusu odpovedale zavore in je tresčil ob drevo. Od 30 potnikov sta bila dva ubita, 20 pa težko ranjenih. Pri Stockholmu je na nekem železniškem prehodu brzovlak povozil avto, vse tri osebe v avtu mati z dvema hčerama, so bile strašno razmesarjene. Iz Varšave poročajo, da je v nedeljo knez Kazimir Czartoryski s svojim avtom, ki ga je sam šofiral, pri Sydaezowu ponesrečil. Knez in njeova žena sta dobila tako hude poškodbe, da je on kmalu po nezgodi izdihnil, ona pa se bori s smrtjo.

Po vsej Angliji prirejani letalski dan zaznamuje vrsto nezgod. Dve letali sta strmoglavili na zemljo in so bili pasažirji težko ranjeni, eno letalo se je vnelo in sta letalca zgorela.

V vasi Zborov (vzhodna Galicija) je v nedeljo izbruhnil požar, ki je v eni uri upepelil 141 poslopij. Šest oseb je zadobilo hude opekline.

Iz Prage poročajo o hudih neurjih in poplavih po Moravskem in Slovaškem.

V Fesu (Maroko) se je zrušil zid večjega poslopja in pokopal pod razvalinami majhno hišico s vsemi stanovanci: šest žensk in devet otrok so izvikli mrtve, tri ženske pa hudo poškodovane.

Pijančki med seboj:

— Odkod imaš ti tako rdeč nos?
— Življenje mi je dalo več teških udarcev.

Dnevna kronika

— O Nikoli Tesli bo predaval danes, v četrtek, ob 20. uri v Delavski zbornici univ. prof. dr. Milan Vidmar. Predavanje priredita Ljudska univerza in Prirodoslovno društvo v Ljubljani.

— **Umrli so:** v Novem mestu ga. Fani Petrič roj. Prelesnik, soproga strojnika in črkostavca v pok., pri Sv. Pavlu pri Preboldu, ga. Olga Tajnšek roj. Zanier. N. v m. p. Preostalim naše sozljaje.

— **Iz davčne službe.** Z odlokom finančnega ministra je imenovan za davkarja v 8. pol. skup. pri davčni upravi v Slovenjgradu g. Vaupot, dosedanji pomožni davkar.

— **Zlato zapestnico** je izgubila Ljubljankanka na izletu na cesti Ljubljana, Sv. Jakob ob Savi, Nadgonica, Kleče, Ljubljana. Pošten najditelj se naproša, da zapestnico, ki je velike spominske in manjše dejanske vrednosti, izroči proti zelo visoki nagradi v kavarni »Prešeren« v Ljubljani.

— **I. mednarodno kolesarsko dirko** Slovenjgrader in obratno, dolgo 100 km, priredi na pobudo kolesarskega kluba »Mislince« v Slovenjgradu — Savez kolesarjev dne 14. junija 1936. Izhodišče dirke je v Slovenjgradu ter paganda za to lepo mesto Slovenije. Savez vabi vse klube, da pošljejo na dirko svoje najboljše dirkače.

— **Okrasite hiše z zastavami!** Mestno poglavarstvo pozivlja in vabi hišne posestnike, da v času veleseljma, ko bo v Ljubljani vrsta prireditev in mnogo gostov iz tujine, okrase svoje hiše z zastavami. Mislimo, da bo ljubljanski človek, ki je znan po svoji vpljivosti, to storil tudi brez uradnega poziva.

— **Kraljevino Grčijo** bo prvi otvoritvi letošnjega spomladanskega veleseljma v Ljubljani zastopal bivši minister in glavni ravnatelj Solunskega veleseljma g. Ahil Calevras. Kot znano, bo prirejena v okviru spomladanskega veleseljma v Ljubljani, ki bo odprt od 30. maja do 8. junija, posebna uradna razstava grške proizvodnje, ki sta jo organizirala gg. Jurij Papavassiliu, šef upravnega oddelka Solunskega veleseljma in namestnik glavnega ravnatelja, in Luka Economou, načelnik gospodarskega oddelka istega veleseljma. Namen te razstave, ki bo vsekaor zelo zanimiva, je, da seznanj našo proizvodnjo, trgovino in kozumete z grškim blagom in naveže tesnejše gospodarske medsebojne stike med obema zaveznikiškima državama.

Stavka natakarijev in delavcev

Madrid, 27. maja, d. Kavarniški natakariji so proglasili stavko. Ob 1.30 uri so bile že vse kavarne zaprte. Stavka se je pričela zato, ker so nekateri lastniki kavarn zaprli svoje kavarne, v katerih so bili zaposleni neveljanjeni natakariji. Natakariji člani organizacije so zahtevali, da se omenjene natakarije nečlane takoj odpustijo. Kavarnarji so te natakarije odpustili. Namesto da bi sprejeli nove veljanjene natakarije v službo, so kavarne raje zaprli.

Pariz, 27. maja, r. Včeraj so delavci v avionskih delavnicah v pariškem predmestju stopili v stavko.

Slovo bolgarskih zadrugarjev

Ljubljana, 27. maja.

Po večerajšnjem obisku bolgarskih zadrugarjev na Gorenjskem, kjer so bili nenavadno očarani od prirodnih lepote slovenske domovine in nadvse, pristrčno sprejeti na Jesenicah, se je danes skupina bolgarskih zadrugarjev poslovila od Slovenije. Odpeljali so se preko Karlova na Jadransko morje.

Na glavnem kolodvoru se je zbrala velika množica občinstva in prijateljev, ki so tekom tridnevnega bivanja bolgarski zadrugarje z njimi navezali čim tesnejše stike.

Prisotni so bili zastopniki slovenskega združenstva in precej članov jugoslovansko-bolgarske lige z odbo-

rom na čelu. Poslovilno koračnico bratom Bolgarom je zaigrala godba »Sloge«.

Poslavljanje je bilo nad vse pristrčno in ni bilo mogoče zatajiti solza ob navdušenju in ganotju slovesa.

Posamezni bolgarski zadrugarji so z nenavadno simpatijo in navdušenjem izražali svoje prijetne vtise, ki so jih sprejeli med nami. Nikakor pa niso mogli pohvaliti, niti s pesmijo izraziti krasote naše domovine!

Po drugem obisku bolgarskih zadrugarjev v naši domovini bo brez dvoma še bolj podkrepjena bratska vez, ki je zlasti v današnjih razmerah nujno potrebna.

Heimwehr še ni na tleh

Tajna posvetovanja voditeljev

Dunaj, 27. maja. Včeraj so se sestali na Dunaju voditelji gibanja, ki mu je na čelu avstrijski Heimwehr s predsednikom knezom Starhembergom. Posvetovali so se o odločitvi vlade, da mora biti v Avstriji edinole patriotska fronta oborožena dobrovoljska organizacija v Avstriji. Sestanka sta se udeležila baje tudi heimwehrovska člana vlade podkancler Von Baarenfels in finančni minister Draxler. V največji tajnosti so se ti voditelji sestali, tako da nihče

ni vedel, kje se je sestanek vršil. Svoje sklepe bodo pa objavili v obliki komunikacije.

Dunaj, 27. maja, u. Zvezni podkancler Baar Baarenfels je postavil za pomočnika komandanta rezervnih vojnih formacij generala v pokoju Franza Puchmajera.

Dunaj, 27. maja, j. Policija je izvedla neko racijo proti nac. soc. propagandi v III. dunajskem okraju. Zaplenjenega je mnogo materijala in aretiranih je več oseb.

Tajna smrti lorda Kirtschenerja

Bordighera, 27. maja. Veliko senzacijo je vzbudila izjava nemškega državljana Ernesta Karla, ki prebiva v mestu z ženo in štiri mi otroki že dalje časa.

Ernest Karl je bil med svetovno vojno nemški vohun. Poročevalcu nekega lista je te dni izjavil, da mu je uspelo priti v stik z Lordom Kirtschenerjem kot lažni trgovec z antikvitetami. Ponudil je lordu dragoceno staro pohištvo, ker je vedel, da je lord strasten ljubitelj antikvitet. Lord je ob tej priliki rekel, da mora kmalu odpotovati v Rusijo, ter naj zato kupčijo

čim prej skleneta. Na ta način je vohun izvedel za lordovo potovanje in kmalu se mu je posrečilo zvedeti tudi za ladjo, s katero bo potoval. To je bila križarka »Hampshire«.

Vohun Ernest Karl je dobil dva svoja človeka, ki sta se vtihotapila na ladjo kot mornarja. Ta dva sta namestila v stojnem oddelku križarke dva močna peklenška stroja, ki sta med vožnjo pri Orkynej-skih otokih eksplodirala. Križarka se je s posadko in lordom Kirtschenerjem potopila.

Balkanska pomorska konferenca

Carigrad, 27. maja, tg. Danes je tukaj pričela balkanska pomorska konferenca, na kateri sodelujejo predstavniki Turčije, Jugoslavije, Romunije in Grčije. Glavno vprašanje je točka o skupnem sodelovanju balkanskih držav v pomorstvu, a v prvem redu izmencenje potniških in robnih tarif.

Strašen gozdni požar

Newyork, 27. maja, tg. Po največjih naporih se je posrečilo obvladati ogromen gozdni požar v Tinkertonu. Požar je uničil okoli 15.000 jutrov gozda in štiri vasi so deloma v pepelu. Dosedaj je znano za pet ljudskih žrtev. Šte-

vilo težje ranjenih je veliko, a za osem oseb se ne ve, če bodo ostale pri življenju.

„Queen Mary“ na poti v Njujork

London, 27. maja, u. Danes je krenila na pot v Newyork 81000 tonska ladja »Queen Mary«. Ladja je odplula iz Southamptonu. Na ladji potuje okoli 3000 polnikov, a služinčadi je 1800 oseb.

Gost: Prinesite mi, prosim, za enkrat eno kavo, ostalo naročiva skupaj, ko pride dama, katero pričakujem.

Natakari: Svetlo ali temno, prosim?

Gost: Kaj vas to briga, kakšno damo čakam.

Léon Degrelle, vodja reksistov v Belgiji, kjer so pri zadnjih volitvah dosegli nepričakovano lepe uspehe in bodo imeli v novem parlamentu 21 poslancev.

Velik vlom v Mariboru

Maribor, 27. maja.

Danes zjutraj je uradništvo Zadrugne gospodarske banke v Mariboru čakalo čudno presenečenje. Pri vstopu v banko so opazili, da je bilo preko noči vlomljeno. Tatovi so prežagali železno mrežo v dvoriščnem oknu ter od tu vdrli v bančne prostore. Iz blagajne so vzeli 77.000 Din. odprli so pa še več drugih tresorov. Policija je ugotovila, da so se vlomilci s prav akrobatsko spretnostjo povzpeli v prvo nadstropje, od tam na teraso in potem šele skozi vlomljeno okno v banko. Ves posej so opravljali v rokavih cah, tako, da ni bilo mogoče dobiti niti prstnih odtisov. Blagajno in tresore so pa enostavno odprli s ponarejenimi ključi. Policija sedaj vodi obširno preiskavo.

Strašen samomorilni poskus

Bos. Novi, 27. maja.

Predvečerajšnjim je obupal nad življenjem brezposelni delavec Ernest Kesner. Zaprl se je v svojo sobo, napisal poslovilno pismo, se obril in preoblekel ter odšel nato v bližnjo šupo, kjer je podtaknil ogenj. Ko je bila šupa že vsa v plamenih, se je povzpela na gredo in se polil s petrolejem. Zvezal si je tudi noge in v trenutku, ko je hotel skočiti v ogenj, je prišel neki njegov tovariš in mu s silo preprečil strašno dejanje.

Nenavadna poroka

Bos. Novi, 27. maja.

V okoliški vasi Agičih je bila te dni zanimiva in nenavadna poroka. Sto let stari Djevat R. se je poročil s 17 let staro vaško lepoticco Zejno Š.

Zejna ni bila samo najlepša, marveč tudi najbogatejša nevesta v vasi. Fantje so se pilili za njeno naklonjenost. Toda zaman. Zejna je vzljubila 100 letnega starca Djevada, ki jo je obožaval le-to dni, na kar sta se vzela.

Tostran in onstran življenja

Zagonetna rodbinska tragedija

Oslo, v maju.

Z veliko napetostjo zasleduje norveška javnost senzacionalni proces proti spiritističnemu medicinu gospe Ingeborgi Köber, ki je obtožena, da je umorila svojega očeta, mestnega sodnika Dahla iz norveškega mesta Fredrikstods. Ta je 8. avgusta 1934. pri kopanju utonil, vendar so vse okoliščine njegove smrti kaj zagonetne.

Oče in hči — spiritista

Sodnik Dahl je bil eden najbolj znanih norveških spiritistov in je napisal več razprav, ki se bavijo z glavnim problemom spiritizma: posmrtnim življenjem človeka. Okoli Dahla se je zbiral krog vernih pristašev, ki so imeli v njegovi hiši skoro vsak dan spiritistične seance, pri katerih je njegova hči, gospa Ingeborg Köber, kakor medij vzdrževala zvezo z duhovi v onstranstvu.

Obtožitelj

Po Dahlovi smrti se je doznalo, da je gospa Köber »v franci« večkrat napovedovala smrt svojega očeta. In baš to je zbudilo pri nevernikih sum, da z nenadno nesrečno smrtjo sodnika Dahla nekaj ni bilo v redu. Njegov sodnik, sodnik vrhovnega sodišča Bonevie, je opozoril, da se je Dahl nekaj mesecev pred dovršenim 70. rojstnim dnevom ponesrečil, in da bi bilo od njega sklenjeno zavarovanje s tem dnevom prenehalo in ne bi bilo več obnovljeno. Slednjič je Bonevie gospo Köber jav-

no obdolžil, da je s sugestijo zakrivila očetovo smrt.

Nato je bila proti Köberjevi uvedena preiskava, a pred letom dni zopet ustavljena. V tem času pa je preiskovalni sodnik dognal okoliščine, ki so vso afero prikazale v novi luči, ki nima ničesar opraviti z mistično spiritistično sfero. Posledica tehi ugotovitve je bila, da so gospo Köber vnovič zaprli pod sumno očetomora.

Moral je umreti

Izkazalo se je, da je soproga pokojnika, ki je upravljala uradno blagajno svojega moža, v teku dolgih let poneverila skoraj 60 tisoč kron. Z doseženim 70. letom bi bil Dahl upokojen, in tedaj bi bile pri reviziji blagajne te poneverbe gotovo prišle na dan.

Dahl je torej moral umreti pred svojim 70. rojstnim dnevom, in sicer po nezgodi, da bi zavarovalna družba izplačala nezgodno premijo.

Mogoče je pa tudi, da je Dahl vedel za poneverbe svoje žene in šel v prostovoljno smrt, da bi tako svoji rodbini priskrbel potrebni denar in ji prihranil sramoto sodnega postopka.

Sodnijske oblasti pa so drugačnega mnenja. Trdijo, da Dahl o poneverbah svoje žene ni ničesar vedel, in da je njegova hči, obtožena gospa Köber, zakrivila njegovo smrt. Gospa Dahlova si je, ko so prišle na dan njene poneverbe, vzela življenje, in tako se ima zagovarjati pred sodniki samo njena hči.

Železniško vprašanje na seji ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 27. maja.

Važna točka na včerajšnji seji mestnega sveta je bila ureditev železniškega vprašanja v Ljubljani, o katerem je poročal za gradbeni odbor dr. Stele.

Mestni svet smatra za najboljši načrt ureditve železniškega problema Ljubljane načrt inž. Dimnika, ki zahteva poglobitev. Kolodvor ostane, kjer je zdaj. Svet je določil nagrado 100.000 Din za izdelavo glavnega načrta. Kurilnice morajo biti predstavljene iz Ljubljane. Občina se je izrekla proti podvozom in nadvozom.

Posojilo za plinarno

Načelnik finančnega odbora dr. Dermastja, ki je naslednik odstopivšega načelnika dr. Koruna, je poročal o potrebi posojila 600.000 Din za mestno plinarno. Predlog je bil sprejet. Posojilo je kratkoročno in 6%.

Svet si je osvojil odklonilno stališče finančnega odbora glede zahteve banske uprave, da občina prispeva 96.000 Din tudi za žensko bolnišnico. — Filharmonični družbi se odstopi mestni svet na Hribarjevem nabrežju za prezidavo poslopja, dokler bo družba strogo kulturna. Če bi poslopje prišlo v zasebne roke, bo občina zahtevala odškodnino. — Josipu Mrharju in Pavlu Ortiču se vrne brez-

plačno nekaj sveta, ki sta ga odstopila za regulacijo, več posestnikom je bila odpisana gostasčina, ugovori proti prirastkarini pa so bili v večini odklonjeni. Odpisani so bili nekateri neizterljivi dolgovi, med temi tudi dolg za Pokrajinski zlet Sokola.

Novo mitnice

Sprejet je bil predlog za zidavo novih mitnic, ker so potrebne zaradi razširitve užitinskega ozemlja. Dr. Bohinjec je ugovarjal in predlagal naj se užitinski sistem sploh odpravi. Finančni odbor je bil mnenja, da se bo razširitev trošarinskega ozemlja kmalu izplačala, ker se bodo dohodki zvišali za 200 do 300 tisoč Din mesečno.

Sprejet je bil predlog za 110.000 Din, ki so potrebni za kritje nekaterih socialnih potreb priključenih občin. Sprejet je bil tudi predlog trošarinskega odbora glede tihotapstva treh tvrčk.

Na predlog prof. Horvata za tehnični odbor je bila odobrena uvedba enosmernega prometa na Tyrševi cesti, v ozkem delu Sv. Petra ceste ter v Gregorčičevi ulici. G. Stojc je poročal o pravilniku odbora za upravo mestnih hiš, ki je bil sprejet proti glasovoma g. Likarja in g. Kralja.

Stanovanja za reveže

Sprejet je bil predlog, naj se dajo revežem zastoj stanovanja v barakah na Izanski cesti in na Cesti dveh cesarjev. — Sprejet je bil pravilnik gasilskega odbora, v katerem so lahko člani tudi gasilci, ki niso v občinskem svetu. — Sprejet je bil tudi pravilnik o podeljevanju nagrad mestne občine slušateljem in absolventom univerze, podpora banske uprave v znesku 55.000 Din se bo porabila na ta način, da bo dobilo 60 delavcev delo, ki bodo dnevno zaslužili po 25 Din. Zaposleni bodo 6 tednov, pri mestnih regulacijskih delih, 11 slušateljev Srednje tehniške šole je dobilo štipendije. Gostilniške koncesije so dobili Marija Ninič, Vladimir Nazor, Anton Marasovič.

Interpelacije

Dr. Bohinjec je interpeliral glede preteče ukinitve dekliške šole na vadnici. Župan mu bo odgovoril na prihodnji seji. Na interpelacijo glede zaščite zavarovancev »Feniksa« se bo g. župan zanimal za to stvar in ob priliki podal izjavo. G. Karel Soss je interpeliral glede podelitve koncesije trgovcu Šapiri, ki je židovski inozemec. Interpelacija gg. Kralja, Sossa in tovarišev je protestirala proti pobiranju trošarine na sladkor. G. župan je odgovoril, da je moral vztrajati na tej trošarini, ker proračun ni bil v celoti odobren in bi s črtanjem te postavke prišlo v nevarnost ravnotežje proračuna. Pobiralo se bo 20 par trošarine na kilogram sladkorja, dokler občina ne dobi drugih dohodkov.

Dr. Bohinjec je interpeliral tudi glede odpovedi stanovanj v šentpeterski vojašnici, s čimer so bile prizadete važne socialne ustanove. G. župan je odgovoril, da mora o tem sklepati magistrat in ne občinski svet. Ko bo vprašanje bolnišnice aktualno, bo zadevo obravnaval mestni svet. Glede revizije v mestnih podjetjih je g. župan izjavil, da revizija še ni zaključena in da jo še ne more predložiti na dnevni red ene prihodnjih sej, kakor je zahteval interpelant dr. Bohinjec. Kar je »Slovenec« pisal o tem in kar je imelo politično tendenco, zato g. župan ni odgovoren. On ni dal novinarjem nobenih izjav.

Na interpelacijo dr. Bohinjca o sprejemu novih uradnikov je g. župan odgovoril, da je občina sprejela na novo le dva pripravnika pravnoekonceptne stroke, desinfektorja in 40

dohodkarstvenih služiteljev. Vsa ta mesta so pa bila potrebna iz stvarnih razlogov.

Po odmoru je bila tajna seja, na kateri so rešili več personalnih zadev.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE

prodane ali kupite najbolje potem moje oblast vno dovoljene pisarna — Donar tako j. Priložite znakke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 58-40.

Gospodična,

perfektna v slovenščini, nemščini in francosčini, vajena otrok, išče mesta kot francoska guvernanta. Nahaja se še v neodpovedani službi. Samo resne ponudbe pod sifro »Simpaticična in vestna guvernanta« na upravo lista.

Crešnje sveže Ia

trde kg Din 4.— do 5.—, mladi grah, krompir Din 3.75 košare po 30 kg razpošilja franco prevoz —
G. DRECHSLER, TUZLA.

Grafolog, hirosof

N. Sadluki v Ljubljani. Sprejema vsakodnevno: 9 — 12, 14 — 19. Naslov: Ljubljana, Hotel Slon, soba 64

Textil-industrije

Sammlung Goeschen, tri anjige, Spinnerel, Weberei, Färberel, prodam za Din 75.— Naslov v upravi.

Radio Ljubljana

Četrtek: 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, borza; 18: Radijski orkester; 18.40: Slovenščina za Slovence; g. dr. Kolarič; 19: vreme, borza; 19.30: Narodna ura; Predsednik čehoslovaške republike dr. Edvard Beneš, predava Bogoljub Krejčik, Beograd; 20: Romantična glasha na orgle solo, igra g. Blaž Armič, pojeta gdčni. Sivec in Brejce; 22: poročila; 22.15: Radijski orkester do 23. ure.

»Kako pa veš, da tvoji soprog ni bil trezen, ko je pozno ponoči prišel domov?«

»Ker je zalival rože, ki so vtaknile neprogrje.«

Vsemogočni je poklical našega ljubega očeta, ozir. starega očeta, gospoda

ERJAVEC JOŽEFA

župana, cestnega podnačelnika, načelnika županske zveze za sodni okraj Višnja gora, bivšega oblast. poslanca, fotografa itd.

po dolgi, mučni bolezni, previdnega s tolažili svete vere, danes 26. maja ob 12. uri dopoldne v 66. letu starosti.

Pogreb blagopokojnika bo iz hiše žalosti, Podsmreka št. 2 na farno pokopališče v Višnji gori v petek, dne 29. t. m. ob pol 10. dopoldne.

Priporočamo ga v molitev!

Višnja gora, Ljubljana, Stična, dne 26. maja 1936.

Zalujoča soproga Ivana roj. Skubic.

Janko, Lojze, Tone, Stanko, Ciril, Srečko, Karol, Vinko in Metod, sinovi. Milanček, vnuk — in ostalo sorodstvo.